

Svenska ILO-kommittén
a.ilo-kommitten@regeringskansliet.se

Vår referens/dnr:
Malin Nilsson/2025-205

Er referens/dnr:
30/2025

2025-11-28

Remissvar

ILO:s konvention nr 192 och rekommendation nr 209 om Protection against biological hazards in the working environment (Skydd mot biologiska risker)

Svenskt Näringsliv har ombetts yttra sig över ILO-konvention nr 192 och rekommendation nr 209 och dess förenlighet med svensk rätt samt om det finns något som talar för eller emot en eventuell ratifikation. Vi har även ombetts lämna synpunkter på de svenska översättningarna.

Svenskt Näringsliv bedömer att Sverige uppfyller de i konventionen (och rekommendationen) ställda kraven genom gällande rätt inom bland annat arbetsmiljö, folkhälsa och socialförsäkring samt genom partsgemensamt arbete. Vi ser dock att konventionens formulering om skydd mot diskriminering i artikel 19j kan behöva analyseras ytterligare i förhållande till svensk kontext inför en eventuell ratificering.

Svenskt Näringsliv anser att den svenska översättningen har brister. I flera fall används ord och uttryck som avviker från det språkbruk som tillämpas i svensk arbetsmiljölagstiftning och i andra ILO-konventioner. Detta försvårar läsbarheten och kan i vissa fall leda till felaktiga tolkningar. Nedan följer exempel på sådana brister men det finns fler. Vi anser därför att en språklig genomgång av hela texten, både konventionen och rekommendationen, behövs och ser gärna att språket så långt möjligt överensstämmer med Arbetsmiljöverkets föreskrifter på området, AFS 2023:10 11 Kap.

Synpunkter på översättningen

ILO konvention nr 192

I missivet till remissen översätts titeln av konventionen *Protection against biological hazards* till *Skydd mot biologiska risker*. I den översatta konventionen (och rekommendationen) har *hazards* dock översatts till *faror*. I ett arbetsmiljöspråk är *risker* att föredra.

Ingressen följer en struktur som återfinns i andra konventioner. För enkelhet och tydlighet vore det bra om motsvarande texter översattes på samma sätt. Ett exempel, i andra stycket,

har *the life and health of workers in all occupations* översatts till *arbetarnas liv och hälsa inom alla yrken*. I andra konventioner, till exempel nr 187, har samma text översatts till *liv och hälsa för arbetstagare i alla yrken*. Den svenska översättningen borde på samma sätt som den engelska använda sig av fraser som är återkommande i andra konventioner.

I ingressens fjärde stycke, sista meningen, har *taking emerging and re-emerging hazards and risks into account* översatts till *...med beaktande av faror och risker som är nya eller dyker upp på nytt*. Vi föreslår *...med beaktande av nya och återkommande faror och risker*. Denna översättning används i artikel 4 (och på fler ställen).

Occupational safety and health är ett begrepp som används genomgående i konventionen. I ingressen och på andra ställen i konventionen översatts detta till *hälsa och säkerhet på arbetsplatsen*. Jämför man med konvention 187 (Promotional Framework for Occupational Safety and Health/Ramverk för att främja arbetsmiljö) används inte denna översättning överhuvudtaget utan *occupational safety and health* översatts med *arbetsmiljö*. Så borde även göras i konvention 192.

I artikel 1a översatts *endoparasites* till *endoparasiter*. I de svenska föreskrifterna om smittrisker har *endoparasites* i EU-direktivet 2000/54EG översatts till *humana invärtesparasiter*. Det är en fördel om begrepp som betyder samma sak översatt lika i ILO-konventionen och EU-direktivet. I artikel 1a har *irritants* översatts till *retmedel*. Bättre vore *irriterande ämnen*.

I artikel 1c och 1d har *severity* översatts till *svårighetsgrad*. I sammanhanget är *allvarlighetsgrad* bättre.

Översättningen i 1d är mycket svårläst och skulle tjäna på att omarbetas.

I artikel 1dii föreslår vi att *diagnosis* översatts till *diagnostik* i stället för *diagnos*.

I flera artiklar, till exempel 3, 5, 6 och 7 men på många fler ställen, hänvisas till *national law and practice*. I konventionen översatts detta till *nationell rätt och praxis*. I tidigare konvention, nr 187, översatts det till *nationell lag och praxis*. Vi förordar, så långt möjligt, samma språkbruk i de olika konventionerna på samma sätt som det är i de engelska versionerna.

I artikel 4a översatts *other relevant policies* med *annan tillämplig politik*. Vi föreslår *andra relevanta politikområden*.

Artikel 4c är en lång och komplicerad mening. Vissa ord och begrepp i denna mening bör översättas på annat sätt.

Engelsk version	Översatt till	Vårt förslag
effective management	verkningsfull hantering	effektiv hantering
prevention, preparedness and response measures	förebyggande åtgärder, beredskapsåtgärder och svarsåtgärder	åtgärder för förebyggande, beredskap och insats
if appropriate	vid behov	om så är lämpligt

I artikel 4e och f bör *as appropriate* översättas till *när så är lämpligt*.

I artikel 6 bedömer vi att den mest lämpliga översättningen av *provisions* är *bestämmelser* och inte *åtgärder*. I rekommendationerna används dessutom denna översättning. För lättare

läsning föreslår vi att *as long as the safety and health of workers are not compromised thereby* översätts med *förutsatt att arbetstagarnas säkerhet och hälsa inte äventyras därigenom*.

I artikel 7, i den svenska översättningen, har uppgiften att utveckla (develop) nationella arrangemang och riktlinjer fallit bort och måste läggas till. Vi föreslår att *as appropriate* översätts med *när så är lämpligt*. *For the control of biological hazards and risks* bör översättas *för kontroll av biologiska faror och risker*.

I artikel 7d föreslår vi, på samma sätt som i 4c att *preparedness och response measures* översätts till *åtgärder för beredskap och insats*.

I artikel 8 anser vi att *timely* bättre översätts med *i rätt tid än vid en lämplig tidpunkt*.

Det är olyckligt att, i artikel 13 2b, använda begreppet systematiskt arbetsmiljöarbete på det sätt som görs. Vi föreslår att *promote a systematic approach to occupational safety and health when assessing compliance with relevant national laws and regulations* översätts till *främja ett systematiskt förhållningssätt till arbetsmiljö och säkerhet vid bedömning av efterlevnad av tillämpliga nationella lagar och föreskrifter*.

Översättningen i artikel 16 måste bli tydligare. Vi föreslår, *Arbetsgivare ska, i enlighet med nationell lag och praxis och tillämpliga kollektivavtal, vidta förebyggande och skyddande åtgärder till följd av en bedömning av biologiska risker i arbetsmiljön, så långt det är rimligen genomförbart, och säkerställa, när så är lämpligt, att olika nivåer av exponering och risk beaktas, inklusive de som kvinnor och män utsätts för. Särskilt ska de:*

I artikel 16a bör *in consultation with* översättas med *i samverkan med* i stället för *i samråd med*. I stället för att översätta *adequate* med *tillfredsställande* föreslår vi *ändamålsenliga*.

Vi föreslår följande översättning för artikel 16b, *vidta alla rimliga och praktiskt möjliga åtgärder för att eliminera de biologiska farorna i arbetsmiljön, eller, när detta inte är möjligt, kontrollera och minimera riskerna på grund av dessa faror, med vederbörlig hänsyn till åtgärdsstrappan*.

Vi föreslår följande översättning för artikel 16c, *genomföra effektiva förebyggande och skyddande åtgärder, med beaktande av de biologiska farornas egenskaper och, om tillgängligt, bedömningen av biologiska risker gjord av behöriga myndigheter*.

Vi föreslår följande översättning för artikel 16d, *tillhandahålla, underhålla och vid behov ersätta, utan kostnad för arbetstagarna, lämplig personlig skyddsutrustning i enlighet med åtgärdsstrappan, tillsammans med utbildning i dess användning*;

Vi föreslår följande översättning för artikel 16e *genomföra regelbunden övervakning av arbetsmiljön och arbetstagarnas hälsa, som är ändamålsenlig och lämplig till arbetsmiljöriskerna, för att säkerställa tidig upptäckt av biologiska faror och deras potentiella effekter*.

Vi föreslår följande översättning för artikel 16f

övervaka arbetsprocesser och regelbundet se över effektiviteten hos förebyggande-, skydds- och kontrollåtgärder, inklusive tillgången till lämplig personlig skyddsutrustning.

Vi föreslår följande översättning för artikel 16g

vidta försiktighetsåtgärder när tillgänglig information är otillräcklig för att på ett adekvat sätt bedöma riskerna.

Vi föreslår följande översättning för artikel 16h

tillhandahålla information, instruktioner och utbildning om biologiska faror i arbetsmiljön och om tillämpliga förebyggande och skyddande åtgärder till chefer, arbetsledare och arbetstagare under betald arbetstid och, när det är möjligt, under ordinarie arbetstid, samt till arbetstagares representanter, vid lämpliga och regelbundna intervaller.

I artikel 16h översätts *workers' representatives* med *arbetstagares företrädare*. En mer korrekt översättning, som även används i ILO konvention nr 187 och 176 med flera samt av Arbetsmiljöverket, är *arbetstagares representant*.

Vi föreslår följande översättning för artikel 16j

utreda arbetsolyckor, arbetssjukdomar och, när det är lämpligt, tillbud relaterade till exponering för biologiska faror i arbetsmiljön, i syfte att identifiera deras orsaker och vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra att liknande händelser inträffar igen, i samverkan med arbetsmiljökommittéer eller arbetstagares representanter, med bevarande av uppgifter om incidenter som rör biologiska faror.

Även i denna artikel föreslår vi att *workers' representatives* översätts till *arbetstagares representanter*.

Rubriken till avsnitt IX bör översättas till *Rättigheter och skyldigheter för arbetstagare och deras representanter*. Detta följer till exempel rubriksättningen i ILO konvention nr 176.

I artikel 19, översätt *their representatives* till *deras representanter*.

Vi föreslår följande översättning för artikel 20a

i enlighet med erhållna instruktioner samt den utbildning och de resurser som arbetsgivaren tillhandahållit, följa föreskrivna arbetsmiljöåtgärder, inklusive korrekt hantering och användning av lämplig personlig skyddsutrustning, anordningar och annan utrustning som ställts till deras förfogande för detta ändamål

I artikel 20b föreslår vi att *supervisor* översätts med *arbetsledare* i stället för *med förman*. I artikel 21b används *arbetsledare* som översättning av *supervisor*.

ILO rekommendation nr 209

Genomgående i rekommendationen (till exempel i punkt 8, 9, 11, 12, 13, 17, 18, 20, 21 och 22) bör *should* översättas med *bör* och inte *ska*. Vi är av uppfattningen att i juridiska och internationella dokument betyder *should* normalt *bör*. Det uttrycker rekommendation eller vägledning, alltså något som förväntas göras om möjligt eller lämpligt. *Shall* används för *ska*, vilket innebär obligatorisk handling. *Shall* används i konventionens artiklar.

I rekommendationernas punkt 1 föreslår vi att *in conjunction with* översätts med *tillsammans med* i stället för *jämförda med*.

I punkt 2c föreslår vi att översättningen i stället lyder *endoparasiter, det vill säga protozoer och helminter*.

I punkt 2e har irritants översatts till retmedel. Bättre vore irriterande ämnen.

I punkt 5a föreslår vi att översättningen av *transmission through the air* översätts antingen med *luftburen smitta* eller *överföring via luft*.

I punkt 7 föreslår vi att sista meningen i stället översätts *Bestämmelser kan införas om sådana åtgärder som kan vara nödvändiga och praktiskt genomförbara för att ge egenföretagare ett skydd som motsvarar det som föreskrivs i konventionen och i denna rekommendation*.

I punkt 8b föreslår vi att översättningen lyder *tillhandahålla information om korrekt användning och farliga egenskaper hos ämnen, agens eller produkter, bland annat genom informationsblad om säkerhet och hälsa, om sådana finns tillgängliga, samt anvisningar för hur kända risker kan förebyggas*.

I punkt 9 ii föreslår vi att *hierarchy of control* översätts med *åtgärdstrappan*.

I punkt 9b bör *as appropriate* översättas med *när så är lämpligt* i stället för *på lämpligt sätt*.

I punkt 10i bör *occupations that are critical to the functioning of society and its well-being during public health emergencies* översättas med *yrken som är kritiska för samhällets funktion och välbefinnande under folkhälsokriser*.

Översättningen i punkt 11e bör vara *arbetstagare som är medicinskt predisponerade för infektioner eller allergier, inklusive arbetstagare med nedsatt immunförsvar*.

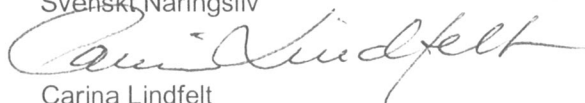
Översättningen i 12f bör vara *bestämmelser för lämplig beredskapspersonal, inklusive reservkapacitet och flexibel resursfördelning*.

I punkt 13 hänvisas till *a management systems approach to occupational safety and health*. Detta har översatts till *en förvaltningssystemmodell för säkerhet och hälsa på arbetsplatsen*. En mer passande och korrekt översättning skulle kunna vara *ett ledningssystem för arbetsmiljö*. ILO:s riktlinjer på området bör översättas till *Riktlinjer för ett arbetsmiljöledningssystem*. Översättningen återkommer i punkt 20.

För punkt 15 föreslår vi följande översättning *Med hänsyn till att många biologiska faror ger upphov till gränsöverskridande risker bör medlemsstater uppmuntra såväl nationella som multinationella arbetsgivare att tillhandahålla lämpliga arbetsmiljö- och säkerhetsförhållanden samt bidra till en förebyggande kultur för att eliminera faror eller minimera riskerna*.

I punkt 20 bör *hierarchy of control* översätts med *åtgärdstrappan*.

Svenskt Näringsliv

Carina Lindfelt
Avdelningschef